

MERLI TÄHNAS
MTÜ Tartu
Kristliku Kodu
noorsootöötaja

«Lapsed, kes korra meie laagrisse satuvad, tulevad järgmisel aastal jälle.»

Kristlik Kodu alustab laagrisuve

SILJA PAAVLE
silja.paavle@postimees.ee

Tartu Kristlik Kodu ootab ka sel suvel laagrisse 12- kuni 16-aastasi lapsi kogu linnast.

Linnalastele korraldatud laagreid on kaks: 2.–10. juulini saavad lapsed olla Võrumaal Kirikumäe kámpingus ning 11.–20. juulini Páhni loodusmajas.

Viib linnast välja

Tartu Kristliku Kodu noorsootöötaja Merli Tähnase sõnul on suvel laagreid kavas veelgi, kuid enamik neist on mõeldud oma maja lastekodus elavatele lastele ning päeva- ja noortekeskuses käijatele.

Kristliku Kodu lastekodus elab praegu 13 last vanuses 9–20 aastat. «Üritame laagrid korraldada nii, et kõik lapsed jõuaksid suve jooksul ka vanemate või sugulaste juurde,» märkis Tähnas.

Linnalastele suunatud laagritesse oodatakse Tähnase sõnul peamiselt 12- kuni 16-aastasi lapsi, ühte vahetusse mahub paarkümmend last.

«Meil on välja kujunenud juba traditsioon, et lapsed, kes korra meie laagrisse satuvad, tulevad järgmisel aastal jälle,» rõõmustas Tähnas. Igal aastal mahub laagriliste sekka siiski ka uusi lapsi.

Tuttavad paigad

Laagripaigad on valitud nii, et need ei asuks väga kaugel, kuid võimaldaksid ometi Tartust välja saada ja looduskauneid kohti imetleda.

Laagripaigad on Kristliku Kodu kasvatajatele tuttavad. «Kirikumäe kámpingu avastamise mullu ning Páhnis on meie lapsed juba paaril aastal käinud,» selgitas Tähnas.

Laagrites on pöhirõhk sportlikel mängudel, näiteks orienteerudes saab ümbruskonnaga tutvuda. Tähnase sõnul on varasematel aastatel käidud ümbruskonnas ka lähematel bussireisidel.

BIOLAGUNEVA KILE TURULETOOMIST TAKISTAB PAKENDIAKTSIIS

Ökokile laguneb nelja aastaga

Tuule käes lendlevad räabakad kilepalakad ja vanad plastpakendid on kõige võikamad tänapäeva tarbimisühiskonna jäägid, mille vastu otsib võlusõna ka kiletootja Estiko Plastar. Nüüd on see leitud.

NILS NIITRA
nils.niitra@postimees.ee

Kõigepealt katsetas Estiko Plastar – sellest kirjutas ka Postimees – 2004. aastal ühe Taiwani ülikooli juures tegutseva firma välja töötatud biolagunevat kilet. Estiko Plastari arendus- ja kvaliteedijuht Meelis Jürgens tunnustab, et see kile ei ilmuta siiani mingeid lagunemise märke.

Rootsi lisand

Siis pöördus ettevõtte rootslaste poole, kes andsid eestlastele prooviks oma salavalemit sisaldavaid graanuleid. Kui neid tavalistele plastigraanuleitele lisada, siis hakkab kile pärast tootmist tõepoolest mõne aja pärast lagunema.

Lagunemise tempo kasvab temperatuuri kerkides, 10-kraadise temperatuuri juures peab kile aiataguses kompostihunnikus või prügimäel täielikult komposteeruma 3,9 aastaga.

Jürgens näitas aga eile termokapis 60 kraadi juures viis päeva hoitud kiletükki, mis oli juba muutunud rabedaks.

Vähemalt pool aastat pärast tootmist säilitab kile normaalses keskkonnas päikesevalguse eest kaitstuna oma esialgsed omadused, seega pole karta, et kaup teel tootja juurest poodi ja poest koju kaitsva kesta kaotaks.

Lisand lagundab tavapäraseid polüetüleenmaterjale. Nõnda näiteks saab biolagunevat kilet kasutada prügi- ja turbakottide või piimapakkide tootmisel, sest kile võib kokku puutuda ka toiduainetega.

Ka tööstus pakendab kogu oma kauba ehitusmaterjalidest õllekastideni polüetüleenkilese. Biolagunev materjal sobib kasutamiseks ka aianduses ja põllumajanduses näiteks maasika- või multskilena, samuti biolagunevate lillepottide valmistamiseks. Sel juhul laguneb plast maa sees mõne aja pärast ise ära.

Kõige ökomaks kileks võib

Estiko Plastari juht Triin Anette Kaasik ning arendus- ja kvaliteedijuht Meelis Jürgens usuvad, et biolagunev kile (pildil) võib jõuda massilisse kasutusse juhul, kui riik teeb keskkonnasäästliku materjali tootjale maksusoodustusi.

Kalev Saar

praegu pidada nišikaubaks jäänud tähtselt toodetud biolagunevat kilet, Estiko Plastari toode on aga valmistatud naffatasaadustest tehtud plastgraanulitest.

Kallim toode

Jürgensi sõnul ei ole tähtselt toodetav kile end seni maailmas masstootena õigustanud, küll aga loodab Estiko Plastar laiatarbetoodet enda uuest kilest. Lisand kergitab kile omahinda 12 protsenti.

MEELIS JÜRGENSI KINNITUSEL EI OLE TÄRKLISEST TOODETAV KILE END SENI MAAILMAS MASSTOOTENA ÕIGUSTANUD.

Estiko Plastar oleks selle juhi Triin Anette Kaasiku kinnitusest valmis biolagunevast materjalist pakendeid kas või kohe tootma asuma, kuid toote

tõsisemaks kasutuselevõtuks on vaja maksusoodustusi.

«Pakendiaktsiisi võiks vähendada niigi palju, et biolagunevat kilet kasutav firma ei pea keskkonnasäästliku toote kasutamise tõttu teistest rohkem maksma,» lausus ta. «Seda projekti võiks toetada ka riik – tavalise kile ja biolaguneva kile maksustamine sama mõõdupuu järgi pole põhjendatud,» lausus Kaasik.

Eesti Taaskasutusorganisatsiooni tegevjuht Ahto Hunt ütles, et praegu ei tee riik mingit vahet sellel, kas plastmaterjal on biolagunev või mitte.

«Minu teada ei ole Eestis pakendimaterjalidele tehtud keskkonnamõjude uuringuid, mis ütleks, millised materjalid pole keskkonnasõbralikud, millised on ja millised väga keskkonnasõbralikud,» lausus ta. «Kui selline uuring oleks olemas, saaks selgeks, kas jätta biolagunev kile pakendiaktsiisi alt üldse välja või kehtestada aktsiis väiksemas osas.»

KAS TEATE

Biolagunev kile

- Tehnoloogia on välja töötanud Rootsi firma, mille nime ei avalikustata.
- Kile laguneb prügimäel või kompostihunnikus täielikult nelja aastaga.
- Oma omadused säilitab kile poole aasta jooksul.
- Lagunemine saavutatakse tänu salastatud koostisega graanuleitele, mis lisatakse kiletootmise käigus. Tugevusomadused ja venivus sellest ei vähene.
- Lisandi värvuse tõttu on kilel õrn pruunikas toon.
- Kile võib kokku puutuda toiduainetega ja sellele saab trükkida.

Allikas: Estiko Plastar

Hundi hinnangul ei tohiks biolagunevat kilet maksustada samadel alustel tavalise plastiga. «Kui tegu on täielikult pinnases komposteeruva materjaliga, millest ei jää maha mürgiseid jääke, siis ei ole sellele loomulikult mõtet kulukat kogumisskeemi luua, see tuleb saata lihtsalt prügimäele.»

Pakendajad peavad koguma

ja taaskasutama vähemalt 15 protsenti plastpakenditest või siis maksma selle koguse pealt aktsiisi, mis on praegu 40 000 krooni tonnist. Biolaguneva kile tonni käitlemine piirduks vaid näiteks 500-kroonise kulutusega selle prügimäele toimetamiseks, plastitonna taaskäitlemine maksab aga Hundi andmetel praegu 6000 krooni.

floorin

põrandad

Tule Hollandi päevadele!
Ostjate vahel loosime* välja lennupiletid Amsterdam

Wissenbachi käsitsi tehtud villavaipadele on soodustus kuni 30%

* Loosimises osalevad kõik, kes ostavad kaupa enne 31. juulit vähemalt 1000 krooni eest

TALLINN
Avatud E-R 9-19 ja L 10-16
Asume Järvevana teel

TARTU
Avatud E-R 9-19 ja L 10-16
Asume Ringtee 79

NARVA
Avatud E-R 9-19 ja L 10-16
Asume Tallinna mnt 51/53

www.porand.net

